

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

8 февруари 2007 година*

По дело C-3/06 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда, подадена на 3 януари 2006 г.,

Groupe Danone, акционерно дружество, установено в Париж (Франция), за което се явяват адв. A. Winckler и адв. S. Sorinas Jimeno, avocats,

жалбоподател,

като другата страна в производството е:

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н A. Vouquet и г-н W. Wils, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник в първоинстанционното производство,

* Език на производството: френски.

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н С. W. А. Timmermans, председател на състав, г-н J. Klučka, г-жа R. Silva de Lapuerta (докладчик), г-н J. Makarczyk и г-н L. Bay Larsen, съдии,

генерален адвокат: г-н M. Poiares Maduro,
секретар: г-жа K. Sztranc-Sławiczek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 13 септември 2006 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 16 ноември 2006 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Със своята жалба Groupe Danone иска от Съда да отмени Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности от 25 октомври 2005 г. по дело Groupe Danone/Комисия (Т-38/02, Recueil, стр. II-4407, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), тъй като с него частично се отхвърля жалбата на Groupe Danone за отмяна на Решение 2003/569/ЕО на Комисията от 5 декември 2001 година във връзка с процедура за прилагане на

член 81 от Договора за ЕО (Преписка IV/37.614/F3PO/Interbrew и Alken Maes) (ОВ L 200, стр. 1, наричано по-нататък „спорното решение“), както и намаляване на размера на глобата, наложена с член 2 от това решение.

Правна уредба

- 2 Член 15 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година — Първи регламент за прилагане на членове [81] и [82] от Договора (ОВ 13, стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3) предвижда:

„1. С решение Комисията може да наложи на предприятия и на сдружения на предприятия глоби в размер от сто до пет хиляди разчетни единици, когато умишлено или поради непредпазливост:

[...]

б) представят неточна информация в отговор на искане, направено на основание член 11, параграф 3 или параграф 5 [...].

2. С решение Комисията може да наложи на предприятия и сдружения на предприятия глоби най-малко в размер от хиляда разчетни единици и най-много в размер от един милион разчетни единици, като последният размер може да достигне десет процента от оборота, реализиран през предходната

стопанска година, за всяко от предприятията, участвало в нарушението, когато умишлено или поради непредпазливост:

- а) извършват нарушение на разпоредбите на член [81], параграф 1 или член [82] от Договора, [...]

[...]

С оглед определяне размера на глобата, освен тежестта на нарушението, следва да се отчете и неговата продължителност.“ [неофициален превод]

- 3 Член 17 от Регламент № 17 гласи:

„Съдът има пълна юрисдикция по смисъла на член [229 ЕО] по отношение на жалбите, подадени срещу решенията, с които Комисията определя глоба или периодична имуществена санкция; той може да отмени, да намали или да увеличи наложената глоба или периодична имуществена санкция.“ [неофициален превод]

- 4 В преамбюла на Известие на Комисията, озаглавено „Насоки относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за Европейска общност за въглища и стомана“ (ОВ С 9, стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките“), се посочва:

„Установените по-долу принципи следва да гарантират прозрачността и безпристрастността на решенията на Комисията пред предприятията и също

така пред Съда на Европейските общности, като същевременно потвърдят дискреционните правомощия, с които е овластена Комисията за определяне на глоби в рамките на 10 % от общия оборот. Тези правомощия трябва, въпреки това, да се осъществяват при провеждане на последователна и недискриминационна политика, която съответства на преследваните цели за санкциониране на нарушенията на правилата на конкуренцията.

Новият метод за определяне на размера на глобата ще се придържа към правилата, които се основават на [да се чете: „изложената по-долу схема, която се основава на“], определянето на основната сума, която ще се увеличава, за да се вземат предвид на отегчаващите [другаде в текста: „утежняващите“] обстоятелства или ще се намалява, за да се вземат предвид смекчаващите обстоятелства.“

- 5 По смисъла на точка 1 от Насоките „[тази] основна сума ще бъде определена в съответствие с тежестта и продължителността на нарушението, които са единствения критерий, посочен в член 15, параграф 2 от Регламент № 17.“ Съгласно точка 2 основната сума може да бъде увеличена при наличие на утежняващи обстоятелства, като например повторното извършване на нарушение от същия вид от същото предприятие или предприятия. Съгласно точка 3 от Насоките посочената сума може да бъде намалена в случай на особени смекчаващи обстоятелства.

- 6 Известието на Комисията относно освобождаването от глоби или намаляването на техния размер по преписки във връзка с картели (ОВ С 207, 1996 г., стр. 4, наричано по-нататък „Известието относно съдействието“) определя условията, при които предприятията, съдействащи на Комисията по време на разследването от нейна страна на даден картел, могат да бъдат освободени от глоби или да се ползват с намаление на размера на глобата, която иначе би следвало да заплатят.

7 Точка Г от Известието относно съдействието гласи:

„Г. Значително намаляване на размера на глобата

1. Когато дадено предприятие съдейства, без да са налице всички изложени в [точки] Б и В условия, то се ползва с намаление от 10 % до 50 % от размера на глобата, която му би била наложена при липса на съдействие.

2. Такава хипотеза може да е налице, когато:

— преди изпращането на известие за нарушенията предприятие предостави на Комисията информация, документи или други доказателства, които могат да допринесат за потвърждаване наличието на извършено нарушение,

— след получаването на известие за нарушенията предприятие уведоми Комисията, че не оспорва съществуването на фактите, върху които тя основава обвиненията си.“ [неофициален превод]

Обстоятелства в основата на спора

8 В обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд обобщава обстоятелствата в основата на отнесеня до него спор, както следва:

„[...]

- 5 Към момента на настъпване на фактите Interbrew NV (наричано по-нататък „Interbrew“) и Brouwerijen Alken-Maes NV (наричано по-нататък „Alken-Maes“) са заемали съответно първо и второ място на белгийския пазар на бирата. Alken-Maes е било дъщерно дружество на Groupe Danone [...], което е извършвало дейност и на френския пазар на бирата чрез друго дъщерно дружество — Brasseries Kronenbourg SA (наричано по-нататък „Kronenbourg“). През 2000 г. Groupe Danone преустановява дейността си в областта на бирата.

- 6 През 1999 г. Комисията започва разследване, с номер на преписката IV/37.614/F3, на евентуални нарушения на общностните правила за конкуренцията в белгийския пивоварен сектор.

- 7 На 29 септември 2000 г. в рамките на посоченото разследване Комисията образува процедура и приема известие за нарушенията срещу [Groupe Danone], както и срещу предприятията Interbrew, Alken-Maes, NV Brouwerij Naacht (наричано по-нататък „Naacht“) и NV Brouwerij Martens (наричано по-нататък „Martens“). Откритата срещу [Groupe Danone] процедура и изпратеното до него известие за нарушения са се отнасяли единствено до неговото предполагаемо участие в картела, наречен „Interbrew/Alken-Maes“, действащ на белгийския пазар на бирата.

- 8 На 5 декември 2001 г. Комисията приема [спорното решение], отнасящо се до [Groupe Danone], както и до предприятията Interbrew, Alken-Maes, Naacht и Martens [...].

- 9 В [спорното решение] се установяват две отделни нарушения на правилата за конкуренция, а именно, от една страна, сложна съвкупност от споразумения и/или съгласувани практики в областта на продаваната в Белгия бира (наричана по-нататък „картела Interbrew/Alken-Maes“), а от друга страна, съгласувани практики в областта на бирата, продавана с марка на дистрибутор. Със [спорното решение] се установява, че [Groupe Danone], Interbrew и Alken-Maes участват в първото нарушение, докато Interbrew, Alken-Maes, Naacht и Martens участват във второто нарушение.

- 10 Въпреки обстоятелството, че към момента на настъпване на фактите [Groupe Danone] се явява дружество майка на Alken-Maes, в [спорното решение] се установява само едно негово нарушение. Действително, като се има предвид активната му роля в картела Interbrew/Alken-Maes, отговорността на [Groupe Danone] е ангажирана както за личното му участие в него, така и за участието на Alken-Maes. Комисията преценява обаче, че [Groupe Danone] не следва да носи отговорност за участието на дъщерното му дружество в съгласуваната практика в областта на бирата, продавана с марка на дистрибутор, тъй като самото то не е участвало в нея.
- 11 Нарушението, в което се обвинява [Groupe Danone], се изразява в участието му, както пряко, така и чрез дъщерното му дружество Alken-Maes, в сложна съвкупност от споразумения и/или съгласувани практики, свързани с общо споразумение за въздържане от конкуренция, с цените и отстъпките в търговията на дребно, с разпределянето на клиентелата в сектора „хотели, ресторанти, кафетерия“ (по-нататък „ХорЕКа“), включително и на така наречените „местни клиенти“, с ограничаването на инвестициите и на рекламната дейност на пазара ХорЕКа, с нова ценова схема, приложима към сектора ХорЕКа и към търговията на дребно, както и с обмена на информация за продажбите в сектора ХорЕКа и в търговията на дребно.
- 12 В [спорното решение] се установява, че посоченото по-горе нарушение е продължило в периода от 28 януари 1993 г. до 28 януари 1998 г.
- 13 Като преценява, че са налице редица доказателства, които ѝ позволяват да приеме нарушението за преустановено, Комисията не смята за нужно да задължи съответните предприятия да преустановят нарушението по силата на член 3 от Регламент № 17.
- 14 Комисията счита обаче, че по силата на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Interbrew и [на Groupe Danone] следва да се наложи глоба за участието им в картела Interbrew/Alken-Maes.

- 15 В това отношение в [спорното решение] Комисията приема, че всички участници в картела Interbrew/Alken-Maes са извършили нарушението умишлено.

- 16 При определяне размера на глобите, които да се наложат, в [спорното решение] Комисията следва определената в Насоките и в Известието относно съдействието методика.

- 17 Диспозитивът на [спорното решение] гласи:

„Член 1

[Interbrew], [Alken-Maes] и [Groupe Danone] са нарушили член 81, параграф 1 [ЕО], като в периода от 28 януари 1993 г. до 28 януари 1998 г. са участвали в сложна съвкупност от споразумения и/или съгласувани практики, свързани с общо споразумение за въздържане от конкуренция, с цените и отстъпките в търговията на дребно, с разпределянето на клиентелата в сектора ХоРеКа (включваща „класическите“ участници в сектора ХоРеКа и местните клиенти), с ограничаването на инвестициите и на рекламната дейност на пазара ХоРеКа, с нова ценова схема, приложима към сектора ХоРеКа и към търговията на дребно, както и с обмена на информация за продажбите в сектора ХоРеКа и в търговията на дребно.

Член 2

За установените в член 1 нарушения се налагат следните глоби:

[...]

б) [на Groupe Danone]: глоба в размер от 44,043 милиона EUR.

[...]“

Производството пред Първоинстанционния съд и обжалваното съдебно решение

- 9 С жалба, подадена в секретариата на Първоинстанционния съд на 22 февруари 2002 г., Groupe Danone иска отмяната на спорното решение. Дружеството иска от Първоинстанционния съд при условията на евентуалност да намали размера на наложената с член 2 от посоченото решение глоба.
- 10 С обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд отхвърля всички изложени от Groupe Danone правни основания, с изключение на петото основание. При преценката на това правно основание Първоинстанционният съд приема в точки 284—290 от обжалваното съдебно решение, че Groupe Danone е отправило заплаха, и в точки 291—294 от това съдебно решение, че е било налице разрастване на сътрудничеството, като уточнява в точки 295—310

от посоченото съдебно решение, че въпросната заплаха не е била определящата причина за разрастването на картела. Ето защо в точка 311 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд счита, че не следвало да се приема наличието на утежняващото обстоятелство, установено в това отношение в спорното решение. Вследствие на това в точки 313 и 519 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд намалява от 50 % на 40 % размера на увеличението, предвидено с оглед утежняващите обстоятелства.

- 11 Що се отнася до определянето на окончателния размер на глобата, в точка 520 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема, че при изчисляването на наложената на Groupe Danone глоба Комисията се е отклонила от посочената в Насоките методика. Ето защо Първоинстанционният съд преценява, че въз основа на пълната юрисдикция, с която разполага, следва да приложи увеличението от 40 % към основния размер на наложената на жалбоподателя глоба с оглед утежняващото отговорността обстоятелство, произтичащо от повторността на нарушението.
- 12 При това положение в точка 525 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд определя размера на наложената на жалбоподателя глоба, както следва:

„[К]ъм основния размер на глобата (36,25 милиона EUR) на първо място се добавят 40 % от този основен размер (14,5 милиона EUR) и се изваждат 10 % от него (3,625 милиона EUR), като полученият резултат е 47,125 милиона EUR. След това този размер се намалява с 10 %, предвид оказаното съдействие, като окончателният размер на глобата възлиза на 42,4125 милиона EUR.“

- 13 В обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд постановява:

„1) Определя размера на глобата, наложена [на Groupe Danone], на 42,4125 милиона EUR.

- 2) Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.

- 3) [Groupe Danone] понася направените от него съдебни разноски, както и три четвърти от съдебните разноски на Комисията. Комисията понася една четвърт от направените от нея съдебни разноски.“

Искания на страните, представени в производството по жалбата

14 Groupe Danone иска от Съда:

- да отмени частично обжалваното съдебно решение, доколкото с него се отхвърля правното основание, изведено от необоснованото отчитане на утежняващото обстоятелство, произтичащо от повторността по отношение на него, и доколкото с него се изменя методиката, използвана от Комисията, за определяне на размера на глобата,

- да уважи неговите искания, направени в първоинстанционното производство, в подкрепа на които е изтъкнато правното основание, изведено от необоснованото отчитане на утежняващото обстоятелство, произтичащо от повторността на нарушението, и да намали съответно размера на наложената от Комисията глоба,

- да намали размера на глобата пропорционално на постановеното от Първоинстанционния съд намаление с оглед смекчаващи обстоятелства и

- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

15 Groupe Danone иска от Съда да се произнесе окончателно по спора, упражнявайки пълната си юрисдикция в областта на глобите, за да намали с 1,3025 милиона EUR окончателния размер на определената от Първоинстанционния съд глоба.

16 Комисията иска от Съда:

— да отхвърли жалбата и

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

По жалбата

17 В подкрепа на исканията си за частична отмяна на обжалваното съдебно решение Groupe Danone изтъква четири главни правни основания и едно правно основание при условията на евентуалност. Те се отнасят главно до тълкуването на понятието „повторност“ и прилагането от Първоинстанционния съд на метода за определяне на размера на глобата.

По първото правно основание, изведено от нарушение на принципа за законоустановеност на наказанията с приемането на повторността за утежняващо обстоятелство (принцип „nulla poena sine lege“)

Доводи на страните

18 Groupe Danone изтъква, че при отсъствие на законово основание институтът „повторност на нарушението“ не можел да се приложи в рамките на

разпоредбите на член 81 ЕО и член 82 ЕО. Следователно съображенията на Първоинстанционния съд относно законосъобразността на прилагането на утежняващо обстоятелство, свързано с повторността, били в противоречие с принципите за законоустановеност и за забрана на прилагането на наказателния закон с обратна сила.

- 19 Groupe Danone твърди, че възможността Комисията да увеличи размера на глоба в случай на повторност не е изрично предвидена в Регламент № 17, а произтича единствено от Насоките. Последният документ обаче давал само методически указания и няма достатъчна правна сила, за да въвежда подобно основание за утежняване.
- 20 Groupe Danone отбелязва, че дори и Съдът да приеме, че за отчитане на повторността в правото на конкуренцията не е необходимо правило от ранга на законодателен акт, към момента на извършване на последното нарушение Насоките все още не са били приети, така че правото на Общността не е съдържало никакво основание за утежняващо обстоятелство, свързано с повторността.
- 21 Комисията изтъква, че съгласно член 15 от Регламент № 17 размерът на глобите се определя съобразно с тежестта и продължителността на нарушението, което предполага възможност за отчитане на ролята и значението на всяко предприятие, както и на различните утежняващи и смекчаващи обстоятелства, без да е необходимо наличието на специално законово основание във връзка с посочените обстоятелства.
- 22 Комисията подчертава, че възможността да приема повторността като утежняващо обстоятелство е част от правото ѝ на преценка при определяне размера на глобата.

Съображения на Съда

- 23 В самото начало следва да се припомни, че макар и Съдът да постановява, че Насоките не представляват юридическото основание на приетите от Комисията решения в конкретната област (вж. Решение от 28 юни 2005 г. по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, С-189/02 Р, С-202/02 Р, С-205/02 Р—С-208/02 Р и С-213/02 Р, Recueil, стр. I-5425, точка 209 и Решение от 21 септември 2006 г. по дело *JCB Service*/Комисия, С-167/04 Р, Recueil, стр. I-8935, точка 207), той също отбелязва, че Насоките гарантират правната сигурност на предприятията, тъй като определят методиката, която Комисията сама си е наложила при определяне размера на глобите (вж. посочените по-горе Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 213 и Решение по дело *JCB Service*/Комисия, точка 209).
- 24 Всъщност член 15, параграф 2 от Регламент № 17 е релевантното юридическо основание, по силата на което Комисията може да налага глоби на предприятията и сдруженията на предприятия за нарушения на член 81 ЕО и член 82 ЕО. По силата на тази разпоредба продължителността и тежестта на конкретното нарушение трябва да се вземат предвид при определянето на размера на глобата.
- 25 Що се отнася до втория елемент, посочен по-горе, Съдът постановява, че докато основният размер на глобата се определя в зависимост от нарушението, тежестта на нарушението се определя, като се отчитат редица други фактори, за които Комисията разполага с право на преценка. Според Съда отчитането на утежняващи обстоятелства при определяне размера на глобата съответства на задачата на Комисията да осигурява спазването на правилата на конкуренцията (вж. Решение от 29 юни 2006 г. по дело *SGL Carbon*/Комисия, С-308/04 Р, Recueil, стр. I-5977, точка 71).

- 26 Следва да се добави, че в Решение от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и други/Комисия (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Recueil, стр. I-123, точка 91) Съдът уточнява, че евентуалната повторност на нарушението е един от елементите, които следва да се вземат предвид при анализа на тежестта на конкретното нарушение.
- 27 При тези обстоятелства доводите на Groupe Danone, според които преди влизането в сила на Насоките дейността на Комисията в разглежданата област е била лишена от яснота и предвидимост, не вземат под внимание правната връзка, съществуваща между член 15, параграф 2 от Регламент № 17, представляващ юридическото основание на спорното решение, от една страна, и Насоките, от друга страна.
- 28 Всъщност Насоките не са законово основание за определяне на размера на глобата, те съдържат единствено разяснения относно прилагането на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 (вж. също Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, посочено по-горе, точки 211, 213 и 214). В този смисъл, както посочва генералният адвокат в точка 24 от заключението си, дори при отсъствието на Насоките жалбоподателят винаги е бил в състояние да предвиди правните последици от своето поведение.
- 29 Следователно при упражняване на правото си на преценка Комисията е имала основание да разгледа данните относно повторността като относими към тежестта на извършеното от Groupe Danone нарушение.
- 30 В заключение, като потвърждава в точка 351 от обжалваното решение констатацията на Комисията за наличие на повторност на нарушението на Groupe Danone и приемането на повторността за утежняващо обстоятелство, Първоинстанционният съд не нарушава принципа „nulla poena sine lege“.

- 31 Ето защо първото правно основание, изтъкнато от Groupe Danone, следва да се отхвърли.

По второто правно основание, изведено от нарушение на принципа за правна сигурност

Доводи на страните

- 32 Groupe Danone изтъква, че въпреки липсата на конкретни разпоредби, предвиждащи давностен срок, утежняващото обстоятелство, свързано с повторността и произтичащо от две предходни нарушения, накърнява принципа за правна сигурност, тъй като предходните решения на Комисията са били приети в друг контекст.
- 33 Groupe Danone твърди, че наличието на „постоянна“ заплаха повторността на нарушението да бъде приета за утежняващо обстоятелство противоречи на основните принципи, общи за правните системи на държавите-членки.
- 34 Комисията изтъква, че това правно основание отчасти произтича от неправилен прочит на обжалваното съдебно решение, тъй като Първоинстанционният съд приема повторността за достатъчно доказана въз основа на фактическа констатация, направена през 1984 г., т.е. почти десет години преди началото на разглежданото нарушение, извършено през 1993 г. Освен това липсата на законоустановен давностен срок относно повторността не означава, че Комисията приемала свързаното с нея утежняващо обстоятелство без никакво ограничение във времето.
- 35 Тя добавя, че в конкретния случай утежняващото обстоятелство, свързано с повторността, е било приложено по съвсем умерен начин.

Съображения на Съда

- 36 Следва да се отбележи, че в точка 353 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд отхвърля наличието на каквото и да било нарушение на принципа за правна сигурност, изведено от факта, че нито Регламент № 17, нито Насоките предвиждат краен срок за установяване на повторност.
- 37 Тази преценка на Първоинстанционния съд е законосъобразна. Всъщност съгласно постоянна съдебна практика Комисията разполага с право на преценка относно данните, които би следвало да бъдат взети предвид при определяне на размера на глобите, по-точно особените обстоятелства в конкретния случай, контекстът му и възпиращото действие на глобите, като не е необходимо да се придържа към обвързващ и изчерпателен списък със задължителни критерии (вж. по-специално Определение от 25 март 1996 г. по дело SPO и др./Комисия, C-137/95 P, Recueil, стр. I-1611, точка 54 и Решение от 17 юли 1997 г. по дело Ferriere Nord/Комисия, C-219/95 P, Recueil, стр. I-4411, точка 33).
- 38 Трябва да се подчертае, че установяването и преценката на характеристиките, специфични за повторността, са част от посоченото правомощие на Комисията и че тя не е обвързана с евентуален давностен срок за подобно установяване.
- 39 Всъщност, както посочва и генералният адвокат в точка 30 от заключението си, повторността е важен елемент, който Комисията следва да подложи на преценка, като се има предвид, че отчитането му има за цел да поощри предприятията, склонни да се отклоняват от правилата за конкуренция, да променят поведението си. Ето защо Комисията може във всеки конкретен случай да вземе предвид данните, потвърждаващи склонността към подобно отклонение, включително например времето, което е изтекло между разглежданите нарушения.

- 40 В това отношение в точки 354 и 355 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд посочва хронологията на установените нарушения на правилата за конкуренция от страна на Groupe Danone, като уточнява, че във всеки един от случаите между различните нарушения изтича сравнително кратък период, а именно по-малко от десет години. При тези обстоятелства Първоинстанционният съд основателно заключава, че повторящото се противоправно поведение на Groupe Danone потвърждава склонността му да не извлича съответните изводи от вече констатирано негово нарушение на посочените правила.
- 41 По-нататък, що се отнася до естеството на предходните нарушения, в точка 363 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд основателно отбелязва, че понятието „повторност“ не предполага непременно установяване на наличието на предходна имуществена санкция, а единствено на наличието на нарушение на общностното право на конкуренцията.
- 42 Следователно изтъкнатото от Groupe Danone второ правно основание следва да се отхвърли.

По третото правно основание, изведено от нарушение на задължението за мотивиране

Доводи на страните

- 43 Groupe Danone твърди, че за да се произнесе по правното основание, изведено от него от нарушение на Регламент № 17, Първоинстанционният съд свързва понятието „възпиране“ с понятието „повторност“. Първоинстанционният съд обоснова основателността на прибегването до понятието „повторност“ с необходимостта да се осигури възпиращо действие. Като се има предвид, че според Първоинстанционния съд при преценката на тежестта на нарушението следва да се направи разграничение между понятията за възпиращо действие и повторност, съдебното решение било опорочено поради противоречиви мотиви.

- 44 Комисията счита, че с изтъкването на това правно основание Groupe Danone смесва различните етапи при оценяване тежестта на нарушението. Всъщност оценката включвала както критериите за оценка, приложими спрямо всички предприятия, участвали в картела, така и индивидуалните критерии. Целта на определянето размера на глобите съобразно с тежестта на извършеното нарушение винаги била постигането на действително възпиращо действие.

Съображения на Съда

- 45 В самото начало следва да се отбележи, че въпросът за това дали мотивите на дадено решение на Първоинстанционния съд са противоречиви или непълни е правен въпрос и като такъв той може да бъде повдигнат в рамките на производство по обжалване (вж. Решение от 7 май 1998 г. по дело Somaso/Комисия, C-401/96 P, Recueil, стр. I-2587, точка 53 и Решение от 13 декември 2001 г. по дело Cubero Vermurie/Комисия, C-446/00 P, Recueil, стр. I-10315, точка 20).
- 46 Що се отнася до задължението за мотивиране от страна на Първоинстанционния съд, според постоянна съдебна практика той не е задължен да излага изчерпателно и да посочва поединично всички представени от страните по спора съображения. Мотивите могат да бъдат и имплицитни, при условие че дават възможност на заинтересованите лица да разберат причините, поради които са постановени мерките, а на компетентния съд — да разполага с достатъчно елементи, за да упражни своя контрол (вж. по-конкретно Решение от 21 септември 2006 г. по дело Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Комисия, C-105/04 P, Recueil, стр. I-8725, точка 72).
- 47 Що се отнася до съдържанието на мотивите на обжалваното съдебно решение във връзка с оценката на утежняващите обстоятелства, Първоинстанционният съд основателно приема в точки 348—350 от това решение, че при отчитане на посочените обстоятелства повторността е била не само релевантен елемент,

но и елемент от особено значение и много важна индикация за тежестта на нарушението при преценката на размера на глобата, с оглед постигането на действително възпиращо действие. В този смисъл Първоинстанционният съд подчертава, че повторността представлява доказателство за това, че наложената на жалбоподателя предходна санкция не е постигнала достатъчно възпиращо действие.

- 48 Ето защо решението на Първоинстанционния съд не е опорочено поради противоречиви мотиви.
- 49 Следователно изложеното от Groupe Danone трето правно основание следва да се отхвърли.

По четвъртото правно основание, изведено от превишаване на правораздавателни правомощия

По първата част от правното основание, свързана с неспазване от страна на Първоинстанционния съд на пределите на неговата компетентност

Доводи на страните

- 50 Groupe Danone изтъква, че като е изменил спорното решение, Първоинстанционният съд е превишил правомощията си. Всъщност, като е изходил от незаконосъобразността на посоченото решение, и по-точно на метода за определяне размера на глобата на основание пълната си юрисдикция, Първоинстанционният съд действал *ultra vires*.

- 51 Groupe Danone посочва, че след като е установил, че Комисията се е отклонила от Насоките, Първоинстанционният съд сам е определил размера на глобата, като е заменил метода за определяне на Комисията със свой собствен метод.
- 52 Комисията изтъква, че Groupe Danone не поставя под съмнение основателността на използвания от Първоинстанционния съд метод за определяне, а само излага твърдение за нарушение с процесуален характер. От друга страна, целта на жалбата била да се поиска от Съда да замести извършения от Първоинстанционния съд анализ със своя собствена преценка и определяне на глобата.

Съображения на Съда

- 53 Следва да се отбележи, че при определянето на новия размер на глобата Първоинстанционният съд не действа съгласно правомощията си по член 230 ЕО, а упражнява пълната си юрисдикция на основание член 229 ЕО и член 17 от Регламент № 17.
- 54 Следователно доводът на Groupe Danone, според който с изменянето на начина за определяне на глобата Първоинстанционният съд излязъл извън пределите на предоставените му от член 230 ЕО правомощия, е негоден.
- 55 Ето защо първата част от четвъртото правно основание не може да бъде уважена.

По втората част от правното основание, свързана с изменение от страна на Първоинстанционния съд на условията за прилагане на коефициента за смекчаващи обстоятелства, макар и да не е било направено искане в този смисъл

Доводи на страните

- 56 Groupe Danone счита, че Първоинстанционният съд не е компетентен да се произнесе *ultra petita*, независимо от отнесеността на спора. Това бил основен принцип на правораздаването, гарантиращ на страните възможността да направляват противопоставящия ги спор. Той се прилагал и в случаите, в които Първоинстанционният съд упражнява пълна юрисдикция.
- 57 Groupe Danone изтъква, че въпросът за законосъобразността на прилагането на корекционния коефициент спрямо размера на глобата в резултат на отчитане на смекчаващи обстоятелства не е бил повдигнат в първоинстанционното производство. Като е променил условията за прилагането на коефициента и като е увеличил размера на глобата с оглед определянето ѝ съгласно използваната от Комисията методика, Първоинстанционният съд се произнесъл *ultra petita*.
- 58 Комисията посочва, че Първоинстанционният съд не е приел своя метод за определяне чрез частична отмяна на спорното решение. Напротив, в рамките на пълната си юрисдикция той правилно основал на фактически констатации своята преценка на приетото смекчаващо обстоятелство.
- 59 Комисията припомня, че при упражняването на посочените правомощия Първоинстанционният съд разполага с право на широка преценка, което му позволява да се произнесе дали глобата е подходяща, т.е. дори без да отменя взетото решение, да увеличи, намали или потвърди размера ѝ, като евентуално отчита и допълнителни елементи.

Съображения на Съда

- 60 Следва да се припомни, че съгласно член 229 ЕО регламентите, приети съвместно от Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз в съответствие с разпоредбите на Договора, могат да предоставят на Съда пълна юрисдикция да правораздава във връзка със санкциите, предвидени в тези регламенти.
- 61 Член 17 от Регламент № 17 предоставя такава компетентност на общностния съд. Следователно този съд е компетентен извън обикновения контрол за законосъобразност на санкцията да замести преценката на Комисията със своя собствена и следователно да отмени наложената глоба или периодична имуществена санкция, да намали или увеличи размера ѝ (вж. в този смисъл Решение от 15 октомври 2002 г. по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P—C-252/99 P и C-254/99 P, *Recueil*, стр. I-8375, точка 692).
- 62 Оттук произтича, че общностният съд е оправомощен да упражнява пълна юрисдикция, когато подлага на преценка размера на глобата, и тази юрисдикция може да се упражнява както за намаляване на този размер, така и за неговото увеличаване.
- 63 Ето защо Първоинстанционният съд е имал правно основание да упражни тази компетентност в обжалваното съдебно решение.
- 64 Следователно втората част от четвъртото правно основание е необоснована.

По петото правно основание, предявено при условията на евентуалност и почиващо на нарушение на правото на защита, както и на принципа за забрана на прилагането с обратна сила на по-тежкия наказателен закон

По първата част от правното основание, свързана с нарушение на правото на защита

Доводи на страните

- 65 Групе Даноне изтъква, че дори и да се приеме, че Първоинстанционният съд е компетентен да измени метода за определяне на глобата и да намали размера на намалението при смекчаващи обстоятелства, той следвало да подложи намерението си да пристъпи към такова коригиране на обсъждане при условията на състезателност. Като е лишил жалбоподателя от възможността да изложи становището си относно предвиденото изменение, Първоинстанционният съд нарушил правото му на защита.
- 66 Комисията припомня, че Първоинстанционният съд не е увеличил размера на глобата, а го е намалил, и че при преценката на подходящия размер на глобата Първоинстанционният съд е приложил своя метод за определяне към намалението поради смекчаващи обстоятелства.
- 67 Освен това според Комисията с поставянето на искането си за отмяна на глобата и за намаляване на размера ѝ на преценката на Първоинстанционния съд Групе Даноне сезирал Първоинстанционния съд не само за проверка на законосъобразността на решението, но и за преценка на подходящия размер на наложената глоба. Следователно той съзнателно поел риска Първоинстанционният съд да увеличи размера на наложената глоба.

Съображения на Съда

- 68 В самото начало следва да се припомни, че зачитането на правото на защита във всяко производство, което би могло да приключи с налагане на санкции, по-специално глоби или периодични имуществени санкции, е основен принцип на общностното право, който многократно е бил подчертаван в съдебната практика на Съда (вж. по-специално Решение от 2 октомври 2003 г. по дело Thyssen Stahl/Комисия, C-194/99 P, Recueil, стр. I-10821, точка 30).
- 69 В рамките на производството по обжалване Съдът, от една страна, упражнява контрол за това в каква степен Първоинстанционният съд отчита по правилен от гледна точка на правото начин основните фактори за преценка на тежестта на дадено поведение в контекста на член 81 ЕО и член 82 ЕО, както и на член 15 от Регламент № 17, а от друга страна, проверява дали Първоинстанционният съд се произнася по всички изложени от жалбоподателя доводи, свързани с отмяна на глобата или с намаляване на размера ѝ (вж. по-конкретно Решение от 17 декември 1998 г. по дело Baustahlgewebe/Комисия, C-185/95 P, Recueil, стр. I-8417, точка 128).
- 70 Без да е необходимо произнасяне по въпроса дали преди да упражни пълната си юрисдикция, общностният съд е бил длъжен да покани Groupe Danone да изложи становище относно евентуално изменение на метода за определяне, следва да се приеме, че Groupe Danone е имало възможност пълноценно да изрази мнението си по отношение на определянето на размера на глобата.
- 71 На първо място, това произтича от изложените от Groupe Danone доводи пред Първоинстанционния съд, на второ място — от протичането на устните състезания пред него и на трето място — от изложените в обжалваното съдебно решение съображения.

- 72 На първо място, важно е да се отбележи, че шест от осемте правни основания, изложени от Groupe Danone пред Първоинстанционния съд, са се отнасяли до намаляването на размера на наложената глоба. Както е видно от точка 25 от обжалваното съдебно решение, тези правни основания са се отнасяли именно до спазването на принципа на пропорционалност и до преценката, направена от Комисията, на утежняващите и смекчаващите обстоятелства.
- 73 В посочените правни основания жалбоподателят по-конкретно е сезирал Първоинстанционния съд с въпроса за това дали Комисията правилно е приложила препоръчаната в Насоките методика (вж. по-специално точки 46—49 от обжалваното съдебно решение), а оттам и указанията за подходящия размер на глобата.
- 74 На второ място, следва да се отбележи, че както е видно от точка 74 от писмения отговор на Комисията, която Groupe Danone не оспорва, в хода на съдебното заседание Първоинстанционният съд е задал въпрос на Комисията във връзка с отчитането на смекчаващите обстоятелства в метода за определяне на размера на глобата.
- 75 В отговор на въпроса Комисията е уточнила, че приложеният в спорното решение метод не отговаря на Насоките, но че това обстоятелство е довело до по-благоприятен финансов резултат за Groupe Danone.
- 76 При тези условия дружеството е имало възможност да заеме позиция по въпроса, за да изложи пълноценно становището си.

- 77 На трето място, като взема предвид съвкупността от изложените пред него доводи, Първоинстанционният съд подробно разглежда в обжалваното съдебно решение всички релевантни за определяне на глобата доказателства.
- 78 Така в точка 521 от решението Първоинстанционният съд най-напред отбелязва, че съгласно Насоките процентът на увеличение или намаление при утежняващи или смекчаващи обстоятелства следва да се прилага спрямо основния размер на глобата, определен в зависимост от тежестта и продължителността на нарушението, а не спрямо резултата, получен след първоначално увеличение или намаление поради утежняващо или смекчаващо обстоятелство.
- 79 По-нататък, в точка 522 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд установява, че докато при коригирането на размера на глобата Комисията е взела предвид, от една страна, две утежняващи обстоятелства, а от друга страна, едно смекчаващо обстоятелство, то от окончателния размер на наложената глоба е видно, че Комисията е приложила едната от тези две корекции спрямо размера, определен в резултат на предходно увеличение или намаление. Следователно според Първоинстанционния съд вследствие на този метод за определяне окончателния размер на глобата е различен от този, който би се получил при прилагане на посочения в Насоките метод.
- 80 Ето защо в точка 523 от решението Първоинстанционният съд заключава, че без да изложи каквато и да е било обосновка, Комисията се е отклонила от Насоките относно метода за определяне на окончателния размер на глобата.

- 81 Вследствие, както е видно от точка 524 от посоченото съдебно решение, Първоинстанционният съд на основание пълната си юрисдикция прилага увеличението от 40 % спрямо основния размер на наложената на Groupe Danone глоба с оглед утежняващото обстоятелство, свързано с повторността.
- 82 Така че при упражняването на пълната си юрисдикция Първоинстанционният съд се основава единствено на разпоредбите на Насоките, без да взема предвид други доказателства, обстоятелства или критерии, чието отчитане Groupe Danone не е могло да предвиди.
- 83 Предвид посоченото твърдението за нарушение на правото на защита от страна на Първоинстанционния съд не е основателно.
- 84 Следователно първата част от петото правно основание не може да бъде приета.

По втората част от правното основание, свързана с нарушение на принципа за забрана на прилагането с обратна сила на по-тежкия наказателен закон

Доводи на страните

- 85 Groupe Danone твърди, че като е изменил метода за определяне размера на наложената на жалбоподателя глоба, Първоинстанционният съд се е основал на пояснение на Насоките, което той самият е направил в съдебни решения, постановени след приемането на спорното решение.

- 86 Комисията оспорва факта, че Groupe Danone е можело да има съмнение относно условията за отчитане на смекчавашите обстоятелства, които могат да бъдат приложени при определяне размера на глобата. Всъщност, както приемал Първоинстанционният съд, от Насоките произтичало, че намалението поради смекчаваша обстоятелства се изчислява спрямо основния размер. При собствената си преценка по това дали размерът на глобата е подходящ Първоинстанционният съд избрал този метод, без да е обвързан от Насоките.

Съображения на Съда

- 87 На първо място следва да се припомни, че принципът за забрана на прилагането на наказателния закон с обратна сила е общ за правопорядъка на всички държави-членки и е неделима част от основните принципи на правото, за чието спазване следи общностният съд (вж. Решение от 10 юли 1984 г. по дело Kirk, 63/83, Recueil, стр. 2689, точка 22).
- 88 По-конкретно член 7, параграф 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, съставена в Рим на 4 ноември 1950 г., предвиждащ принципа за законоустановеност на престъпленията и наказанията (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), може да се противопостави на прилагането с обратна сила на ново тълкуване, дадено на установяваща правонарушение правна норма (вж. в този смисъл Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, цитирано по-горе, точка 217).
- 89 Такава би била хипотезата на тълкуване, дадено от съдебен орган, когато резултатът от него не може да се предвиди по разумен начин към момента на извършване на правонарушението, особено предвид възприетото към този момент тълкуване в съдебната практика по отношение на съответната законова разпоредба (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, посочено по-горе, точка 218).

- 90 Въпреки това съгласно съдебната практика на Съда фактът, че в миналото Комисията е прилагала глоби с определен размер спрямо различни нарушения, не означава, че тя няма право да увеличи този размер в посочените в Регламент № 17 рамки, когато това е необходимо, за да се осигури изпълнението на политиката на Общността в областта на конкуренцията, но от друга страна, ефикасното прилагане на общностните правила за конкуренция предполага възможността на Комисията във всеки един момент да адаптира размера на глобите към нуждите на тази политика (вж. Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, посочено по-горе, точка 227).
- 91 Следователно предприятията, участващи в административна процедура, в рамките на която може да се наложи глоба, не биха могли да имат оправдани правни очаквания относно даден метод за определяне размера на глобите (вж. в този смисъл Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, посочено по-горе, точка 228).
- 92 Ето защо метод за определяне на размера на глобите като възпретия от Първоинстанционния съд в обжалваното съдебно решение е можел да бъде предвиден по разумен начин от предприятие като *Groupe Danone* към момента на извършване на разглежданите нарушения (вж. в този смисъл Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 231).
- 93 Следователно Първоинстанционният съд не нарушава принципа за забрана на прилагането с обратна сила.
- 94 Следователно втората част от петото правно основание е необоснована.
- 95 По изложените по-горе съображения жалбата на *Groupe Danone* следва да бъде изцяло отхвърлена.

По съдебните разноси

- ⁹⁶ По смисъла на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 118 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноси, ако е направено искане в този смисъл. След като Комисията е направила искане за осъждането на Groupe Danone и последното е загубило делото, то трябва да бъде осъдено да заплати разноските.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) Отхвърля жалбата.**

- 2) Осъжда Groupe Danone да заплати съдебните разноси.**

Подписи